

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาคความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางพระพุทธศาสนากับความทันสมัยและการเปิดรับสื่อสารมวลชนของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบ Expost Facto คือ ศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบวัดครั้งเดียว (One-Shot Descriptive Study)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชนที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 18 สถาบัน ซึ่งมีจำนวนนิสิตนักศึกษารวม 181,418 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สถาบัน	นักศึกษาชาย	นักศึกษาหญิง	นักศึกษารวม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	7,243	9,284	16,527
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	8,992	6,170	15,162
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	4,865	8,916	13,781
มหาวิทยาลัยมหิดล	3,134	6,245	9,379
มหาวิทยาลัยศิลปากร	1,386	2,696	4,082
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	4,426	5,827	10,253
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	13,558	3,651	17,209
รวมทั้งสิ้น	43,604	42,789	86,393

ที่มา : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย กองแผนงาน, รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐ ปีการศึกษา 2536

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

สถาบัน	นักศึกษาชาย	นักศึกษาหญิง	นักศึกษารวม
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	6,356	14,563	20,919
มหาวิทยาลัยเกริก	644	1,722	2,366
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	3,345	3,022	6,367
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	1,909	148	2,057
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	4,762	10,116	14,878
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	5,507	4,897	10,404
มหาวิทยาลัยสยาม	4,279	5,347	9,626
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	5,041	9,632	14,673
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	130	683	813
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	4,115	5,962	10,077
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	1,710	1,135	2,845
รวมทั้งสิ้น	37,798	57,227	95,025

ที่มา : สำนักงานกิจการสถาบันอุดมศึกษา เอกชน, สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
รายงานการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ปีการศึกษา 2536

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. จากจำนวนประชากรทั้งหมด 181,418 คน ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษา 450 คน ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างนี้กำหนดจากตารางแสดงจำนวนตัวอย่างของ Taro Yamane ที่

ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95.5 ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 (อ้างในวิเชียร เกตุสิงห์, 2537:29) ดังนั้นในการศึกษาค้างนี้ จะใช้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ทั้งสิ้น 450 คน

2. เลือกสถาบันโดยการสุ่มตัวอย่างตามประเภทประชากร (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งมหาวิทยาลัยทั้งหมดออกเป็นสถาบันของรัฐและสถาบันเอกชนแต่ละกลุ่มเลือกมา 3 มหาวิทยาลัยเลือกโดยวิธี Random

2.1 ทำการจับฉลากชื่อสถาบันการศึกษาของรัฐจากจำนวนที่มีอยู่ 7 สถาบัน ได้ 3 สถาบันคือ

2.1.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.2 มหาวิทยาลัยเกษตร

2.1.3 มหาวิทยาลัยมหิดล

2.2 ทำการจับฉลากสถาบันการศึกษาเอกชนจากจำนวนที่มีอยู่ 11 สถาบัน ได้ 3 สถาบันคือ

2.2.1 มหาวิทยาลัยรังสิต

2.2.2 มหาวิทยาลัยศรีปทุม

2.2.3 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

โดยแต่ละสถาบันจะใช้กลุ่มตัวอย่างสถาบันละ 75 คน (จากการคำนวณ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 450 คน ทหารด้วยจำนวนสถาบัน 6 สถาบัน จะได้เป็น $450/6 = 75$)

3. แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ตามสาขาวิชาที่เรียนในแต่ละมหาวิทยาลัย โดยการจำแนกตามการแบ่งสาขาวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อ้างในจันทร์จิรา มูลเมือง : 2535) ดังนี้

3.1 นิสิตนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ได้แก่

คณะครุศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

คณะนิติศาสตร์

คณะนิเทศศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์และการบัญชี)

คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี

3.2 นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่

คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

3.3 นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโท ได้แก่

คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
คณะเกษตรศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะประมง
คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวนศาสตร์
คณะอุตสาหกรรมเกษตร

กำหนดจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มให้มีสัดส่วนที่เท่ากันในแต่ละมหาวิทยาลัย และในแต่ละสาขาวิชา (ซึ่งได้จากการคำนวณจากจำนวนศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยด้วย สาขาวิชา จะได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา ดังต่อไปนี้ $(75/3 = 25)$ ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะการแบ่งมหาวิทยาลัย สาขาวิชา และจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

สถาบัน	สาขาสังคมศาสตร์	สาขามนุษยศาสตร์	สาขาวิทยาศาสตร์	รวม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	25	25	25	75
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	25	25	25	75
มหาวิทยาลัยมหิดล	25	25	25	75
มหาวิทยาลัยรังสิต	25	25	25	75
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	25	25	25	75
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	25	25	25	75
รวมทั้งสิ้น	150	150	150	450

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแจกแจงตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1	สภาพแวดล้อมทางศาสนาของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางพุทธศาสนาของนิสิตนักศึกษา
ตัวแปรอิสระ	สภาพแวดล้อมทางศาสนาของครอบครัว
ตัวแปรตาม	ความเชื่อทางพุทธศาสนา
สมมติฐานข้อ 2	ความใกล้ชิดไกลศาสนามีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางพุทธศาสนาของนิสิตนักศึกษา
ตัวแปรอิสระ	ความใกล้ชิดไกลศาสนา
ตัวแปรตาม	ความเชื่อทางพุทธศาสนา
สมมติฐานข้อ 3	ความรู้ในหลักธรรมทางพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางพุทธศาสนาของนิสิตนักศึกษา
ตัวแปรอิสระ	ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพุทธศาสนา
ตัวแปรตาม	ความเชื่อทางพุทธศาสนา
สมมติฐานข้อ 4	การเปิดรับรายการเกี่ยวกับธรรมะทางสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางพุทธศาสนาของนิสิตนักศึกษา
ตัวแปรอิสระ	การเปิดรับรายการเกี่ยวกับธรรมะทางสื่อมวลชน
ตัวแปรตาม	ความเชื่อทางพุทธศาสนา
สมมติฐานข้อ 5	การเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางพุทธศาสนาของนิสิตนักศึกษา
ตัวแปรอิสระ	การเปิดรับสื่อมวลชน
ตัวแปรตาม	ความเชื่อทางพุทธศาสนา

- สมมติฐานข้อ 6** การเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความทันสมัยในระดับบุคคลของนิสิตนักศึกษา
- ตัวแปรอิสระ การเปิดรับสื่อมวลชน
- ตัวแปรตาม ความทันสมัยในระดับบุคคล
-
- สมมติฐานข้อ 7** ความทันสมัยในระดับบุคคลมีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางพระพุทธศาสนาของนิสิตนักศึกษา
- ตัวแปรอิสระ ความทันสมัยในระดับบุคคล
- ตัวแปรตาม ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา
-
- สมมติฐานข้อ 8** ความทันสมัยในระดับบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมทางพุทธศาสนาของนิสิตนักศึกษา
- ตัวแปรอิสระ ความทันสมัยในระดับบุคคล
- ตัวแปรตาม ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมทางพุทธศาสนา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้วิธีการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งได้มาจากการค้นคว้าและดัดแปลงจากแนวคิดงานวิจัยที่ใกล้เคียงของผู้ที่ได้ทำการวิจัยมาแล้ว เช่น งานวิจัยของ จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และเพ็ญศรี กาญจโนมัย (2525) เอนก ทิพลีธชา (2526) สมนึก ใจกล้า (2536) และ พรรณีภา จิตต์ชอบธรรม (2536) และนำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจัดลำดับเนื้อหาแบบสอบถามให้ครอบคลุมข้อมูลตามที่ต้องการ โดยเนื้อหาของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed Form) และแบบสอบถามปลายเปิด (Opened Form) แบ่งเป็น 8 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เรื่องสภาพแวดล้อมทางศาสนาของครอบครัว จำนวน 12 ข้อ
- ตอนที่ 2 เรื่องความทันสมัยในระดับบุคคล จำนวน 21 ข้อ
เป็นคำถามที่เป็นแบบทดสอบความทันสมัยในระดับบุคคล
จำนวน 18 ข้อ ซึ่งส่วนนี้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม CM-12
ของ Alex Inkeles และ David H. Smith จาก
หนังสือ Becoming Modern และ พรรณีภา จิตต์ชอบธรรม
- ตอนที่ 3 เรื่องความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 10 ข้อ
- ตอนที่ 4 เรื่องความเชื่อความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา จำนวน 10 ข้อ
- ตอนที่ 5 เรื่องความใกล้ชิดไกลศาสนา จำนวน 12 ข้อ
- ตอนที่ 6 เรื่องการเปิดรับสื่อมวลชน จำนวน 16 ข้อ แบ่งเป็น
 - การเปิดรับทางวิทยุ
 - การเปิดรับทางโทรทัศน์
 - การเปิดรับทางหนังสือพิมพ์
 - การเปิดรับทางนิตยสาร

ตอนที่ 7 เรื่องความคิดเห็นที่มีต่อพระพุทธศาสนากับความทันสมัย จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 8 เรื่องเกี่ยวกับข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนตัวแปร

1. สภาพแวดล้อมทางศาสนาของครอบครัว

กำหนดให้ผู้ตอบว่า มี หรือ เคย ให้ 1 คะแนน

กำหนดให้ผู้ตอบว่า ไม่มี หรือ ไม่เคย ให้ 0 คะแนน

การแปลความหมายคะแนนรวม และ คะแนนเฉลี่ย

0.00-2.50 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมทางศาสนาในระดับต่ำ

2.51-5.00 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมทางศาสนาในระดับปานกลาง

5.01-7.00 หมายถึง มีสภาพแวดล้อมทางศาสนาในระดับสูง

2. ความเชื่อความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา

เชื่อ ให้ 3 คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ 2 คะแนน

ไม่เชื่อ ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายคะแนนรวม และ คะแนนเฉลี่ย

1.00-9.00 หมายถึง มีความเชื่อทางพระพุทธศาสนาในระดับต่ำ

9.01-18.00 หมายถึง มีความเชื่อทางพระพุทธศาสนาในระดับปานกลาง

18.01-27.00 หมายถึง มีความเชื่อทางพระพุทธศาสนาในระดับสูง

3. ความถี่โกลีโกลศาสนา

การร่วมทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ทำทุกวัน	ให้	4	คะแนน
3-5 ครั้งต่อสัปดาห์	ให้	3	คะแนน
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	ให้	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	0	คะแนน
ทำทุกเดือน	ให้	4	คะแนน
7-10 ครั้งต่อปี	ให้	3	คะแนน
4-6 ครั้งต่อปี	ให้	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน
ไม่เคยเลย	ให้	0	คะแนน

การแปลความหมายคะแนนรวม และ คะแนนเฉลี่ย

0.00-0.50	หมายถึง	โกลีโกลศาสนาต่ำมาก
0.51-1.50	หมายถึง	โกลีโกลศาสนาต่ำ
1.51-2.50	หมายถึง	โกลีโกลศาสนาปานกลาง
2.51-3.50	หมายถึง	โกลีโกลศาสนาสูง
3.51-4.00	หมายถึง	โกลีโกลศาสนาสูงมาก

4. การวัดค่าตัวแปรการเปิดรับสื่อมวลชน

4.1 ความถี่ในการเปิดรับ (วิทยุ , โทรทัศน์ , หนังสือพิมพ์)

ทุกวันหรือสัปดาห์ละ 6-7 ครั้ง	ให้	4	คะแนน
เกือบทุกวันหรือสัปดาห์ละ 3-5 ครั้ง	ให้	3	คะแนน
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	ให้	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน
ไม่เปิดรับเลย	ให้	0	คะแนน

4.2 ปริมาณการเปิดรับข่าวสาร (วิทยุ และ โทรทัศน์)

มากกว่า 4 ชั่วโมง	ให้	5	คะแนน
มากกว่า 3 - 4 ชั่วโมง	ให้	4	คะแนน
มากกว่า 2 - 3 ชั่วโมง	ให้	3	คะแนน
ประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง	ให้	2	คะแนน
น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	ให้	1	คะแนน

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์

มากกว่า 45 นาที	ให้	5	คะแนน
มากกว่า 20 - 45 นาที	ให้	4	คะแนน
มากกว่า 10 - 20 นาที	ให้	3	คะแนน
มากกว่า 5 - 10 นาที	ให้	2	คะแนน
น้อยกว่า 5 นาที	ให้	1	คะแนน

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการเปิดรับสื่อวิทยุ

มากกว่า 2 ชั่วโมง	ให้	5	คะแนน
มากกว่า 1 - 2 ชั่วโมง	ให้	4	คะแนน
มากกว่า 30 - 60 นาที	ให้	3	คะแนน
มากกว่า 10 - 30 นาที	ให้	2	คะแนน
น้อยกว่า 10 นาที	ให้	1	คะแนน

4.5 ความถี่ในการเปิดรับประเภทของเนื้อหาข่าวสารจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร

ทุกวันหรือสัปดาห์ละ 6-7 ครั้ง	ให้	4	คะแนน
เกือบทุกวันหรือสัปดาห์ละ 3-5 ครั้ง	ให้	3	คะแนน
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	ให้	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้	1	คะแนน
ไม่เปิดรับเลย	ให้	0	คะแนน

การแปลความหมายคะแนนรวม และ คะแนนเฉลี่ย

0.00-0.50	หมายถึง	เปิดรับในระดับต่ำมาก
0.51-1.50	หมายถึง	เปิดรับในระดับต่ำ
1.51-2.50	หมายถึง	เปิดรับในระดับปานกลาง
2.51-3.50	หมายถึง	เปิดรับในระดับสูง
3.51-4.00	หมายถึง	เปิดรับในระดับสูงมาก

5. การวัดค่าตัวแปร "ลักษณะทันสมัย"

วัดโดยใช้แบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ Alex Inkeles และ David H. Smith จากหนังสือเรื่อง Becoming Modern โดยเลือกใช้แบบสอบถาม CM-12 ซึ่งให้ทดสอบค่านิยมสมัยใหม่ โดยจะวัดจากคำตอบเมื่อรวมคะแนนแล้วแบ่งออกเป็น

0.00-18.00	หมายถึง	มีความทันสมัยในระดับต่ำ
18.01-36.00	หมายถึง	มีความทันสมัยในระดับปานกลาง
36.01-54.00	หมายถึง	มีความทันสมัยในระดับสูง

6. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม จำนวน 10 ข้อ

กำหนดให้ คะแนนผู้ตอบถูกข้อละ 1 คะแนน
คะแนนผู้ตอบผิดข้อละ 0 คะแนน

รวมคะแนนแล้วแบ่งเป็น

0.00-3.00	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ
3.01-7.00	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง
7.01-10.00	หมายถึง	มีความรู้อยู่ในระดับสูง

7. ความคิดเห็นที่มีต่อพระพุทธรูปศาสนากับความทันสมัย

เห็นด้วย	ใช่	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ใช่	2	คะแนน
ไม่มีความเห็น	ใช่	1	คะแนน

การแปลความหมายคะแนนรวม และ คะแนนเฉลี่ย

1.00-1.50	หมายถึง	ไปกันได้ในระดับต่ำ
1.51-2.50	หมายถึง	ไปกันได้ในระดับปานกลาง
2.51-3.00	หมายถึง	ไปกันได้ในระดับสูง

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับนิสิตนักศึกษา จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขเรื่องความเข้าใจ หรือสามารถ สื่อความหมายตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการ ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง เนื่องจากแบบสอบถามเป็นชนิด มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ดังนั้นการหาค่าความเชื่อถือจึงใช้วิธีของ Cronbach ค่าที่ได้จากวิธีนี้เรียกว่า Alpha Coefficient มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{(k - 1)} \left[\frac{1 - \sum v_i}{v_s} \right]$$

เมื่อ α คือ ค่าความเชื่อถือได้

k คือ จำนวนข้อ

v_i คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

v_s คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

จากนั้นนำผลการทดสอบทั้งหมดมาแก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบอีกครั้งก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล จำนวน 10 คน โดยทั้ง 10 คน ผ่านการชี้แจงเกี่ยวกับคำถามและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือน คือเดือนกันยายน พ.ศ. 2539

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของ

- ลักษณะทางประชากรศาสตร์
- ลักษณะสภาพแวดล้อมทางศาสนาในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง
- ลักษณะความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง
- ลักษณะความเชื่อความศรัทธาทางพระพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง
- ลักษณะความใกล้ชิดไกลศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง
- ลักษณะความทันสมัยในระดับบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- ลักษณะการเปิดรับสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง และ
- ลักษณะความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อพระพุทธศาสนากับความทันสมัย

ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage).

2. การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

- สภาพแวดล้อมทางศาสนากับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา
- ความใกล้ชิดไกลศาสนากับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา
- ความรู้ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา
- การเปิดรับรายการธรรมะทางสื่อมวลชนกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา

- การเปิดรับสื่อมวลชนกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา
- การเปิดรับสื่อมวลชนกับความทันสมัยในระดับบุคคลสมัยในระดับบุคคล
- ความทันสมัยในระดับบุคคลกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา

ใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โปรดัก โมเมนต์ (Pearson Product Moment Correlation) โดยใช้สูตร

$$r_{xy} = \frac{N\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{\{N\sum x^2 - (\sum x)^2\} \{N\sum y^2 - (\sum y)^2\}}}$$

เมื่อ	$\sum x$	คือ	ผลรวมของข้อมูลจากตัวแปร x
	$\sum y$	คือ	ผลรวมของข้อมูลจากตัวแปร y
	$\sum xy$	คือ	ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลจากตัวแปร x และ y

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว มีขั้นตอนการดำเนินการกับข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้และจัดการให้สมบูรณ์ครบถ้วน (Completeness) และถูกต้อง (Accuracy) ตามต้องการ โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบแบบสอบถามเองทุกฉบับ
2. สร้างและลงรหัสข้อมูล หลังจากตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว โดยคำแนะนำของผู้ชำนาญการด้านนี้
3. ทำตารางคู่มือการลงรหัสไว้เป็นเอกสารแสดงลักษณะของข้อมูล เพื่อใช้เกี่ยวกับการแปลผลข้อมูลในภายหลัง
4. นำแบบฟอร์มการลงรหัส (Coding Sheet) ดำเนินการหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ที่ต้องการทราบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย